

ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ СУБ'ЄКТІВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Резюме

Україна володіє значним потенціалом науково-технологічного та інноваційного розвитку, проте рівень використання і комерціалізації результатів наукових досліджень та розробок, що зумовлюють випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг в цілях зміцнення конкурентоспроможності суб'єктів реального сектору та національної економіки, є недостатнім. Однією з причин цього є недосконала система охорони об'єктів інтелектуальної власності, зокрема – промислової.

Згідно зі Спеціальним звітом 301 (The Special 301 Report), який готується щорічно Офісом торгового представника США, Україна, починаючи з 2011 р., знаходиться у переліку країн, що не забезпечують захисту прав інтелектуальної власності та щодо яких ведеться спостереження. У 2013 р. статус України у Спеціальному звіті 301 знизився з Priority Watch List (країни, щодо яких ведеться спостереження) до Priority Foreign Country (країни, щодо яких здійснюється першочергове спостереження). Незважаючи на те, що протягом 2015-2017 рр. статус знову підвищився до Priority Watch List, система охорони інтелектуальної власності в Україні не зазнала суттєвих позитивних змін, а відрив від країн лідерів за кількістю патентних заяв лише посилювався.

Чинниками, які обумовлюють недостатність охорони інтелектуальної власності в Україні, є: погіршення позицій України у міжнародних індексах захисту прав власності; низький рівень використання та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності; активна «патентна міграція»; нераціональна структура поданих заявок і отриманих прав на інтелектуальну власність; існування значного тіньового сектору ринку інтелектуальної

власності; від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі об'єктами інтелектуальної власності.

Основними причинами погіршення системи охорони інтелектуальної власності суб'єктів реального сектору економіки України є наступні: низька ефективність державного регулювання захисту прав інтелектуальної власності; постійні структурні реорганізації державного органу з питань інтелектуальної власності й зміни його відомчої підпорядкованості; низький попит на об'єкти інтелектуальної власності на внутрішньому ринку; несформованість системи економічних стимулів щодо впровадження інтелектуальних ресурсів у виробничих процесах суб'єктів реального сектору економіки; слабкість фінансово-інвестиційних механізмів стимулювання розвитку сфери інтелектуальної власності; несформованість інфраструктурних елементів системи охорони інтелектуальної власності.

В цілях удосконалення системи охорони інтелектуальної власності суб'єктів реального сектору економіки України органам державного управління необхідно першочергово впровадити засоби за наступними напрямками: створення інституційно-правових умов розвитку системи охорони інтелектуальної власності суб'єктів реального сектору економіки України в частині приведення національного законодавства до положень законодавства Європейського Союзу; фінансове стимулювання створення та використання об'єктів інтелектуальної власності; створення ефективної системи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, яка забезпечуватиме зв'язок між наукою та реальним сектором економіки; зміцнення інфраструктурного інструменту розвитку системи охорони інтелектуальної власності суб'єктів реального сектору економіки.

ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ СУБ'ЄКТІВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Україна володіє значним потенціалом науково-технологічного та інноваційного розвитку, проте рівень використання і комерціалізації результатів наукових досліджень та розробок, що зумовлюють випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг в цілях зміцнення конкурентоспроможності суб'єктів реального сектору та національної економіки, є недостатнім. Однією з причин цього є недосконала система охорони об'єктів інтелектуальної власності, зокрема – промислової.

Згідно зі Спеціальним звітом 301 (The Special 301 Report), який готується щорічно Офісом торгового представника США, Україна, починаючи з 2011 р., знаходиться у переліку країн, що не забезпечують захисту прав інтелектуальної власності та щодо яких ведеться спостереження. У 2013 р. статус України у Спеціальному звіті 301 знизився з Priority Watch List (країни, щодо яких ведеться спостереження) до Priority Foreign Country (країни, щодо яких здійснюється першочергове спостереження). Незважаючи на те, що протягом 2015-2017 рр. статус знову підвищився до Priority Watch List, система охорони інтелектуальної власності в Україні не зазнала суттєвих позитивних змін, а відрив від країн лідерів за кількістю патентних заяв лише посилювався (якщо середній показник п'яти перших держав світу перевищує 100,0 тис. од., в Україні їх кількість не досягала 3,0 тис. заяв), зареєстрованих товарних знаків (300 та 60 тис. од. відповідно) та промислових зразків (50 та 14 тис. од. відповідно).

Чинниками, які обумовлюють недостатність охорони інтелектуальної власності в Україні, є наступні.

1. Погіршення позицій України у міжнародних індексах захисту прав власності. Аналіз позицій України у міжнародних індексах за критеріями захисту, отримання прав інтелектуальної власності та трансферу технологій виявив, що слабкими сторонами в нашій державі є проблеми із

захистом авторських прав, значний рівень «піратства», відсутність дієвої підтримки державою винахідників щодо виходу на міжнародний рівень і, у результаті, – скорочення отримання патентів на винаходи. Так, відповідно до Міжнародного індексу захисту прав власності, який вимірює досягнення країни з точки зору стану та ефективності захисту прав власності у трьох категоріях, однією з яких є права на інтелектуальну власність: захист прав інтелектуальної власності, захист патентних прав, рівень «піратства», значення показника України у 2017 р. знизилося на 0,51 до 3,42, поставивши країну на 24 місце у регіоні Східної Європи і Центральної Азії, та на 123 – у світі серед 127 країн. За кількістю міжнародних заявок на патенти Україна отримує низькі оцінки, зокрема, в Європейському інноваційному табло за показником отриманих патентів за процедурою РСТ (Patent Cooperation Treaty) – п'яте місце з кінця списку, що свідчить про відсутність дієвої підтримки державою винахідницької діяльності та впровадження її результатів¹.

2. Низький рівень використання та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Статистичні дані свідчать, що в економіці України використовується майже 4 тис. од. об'єктів промислової власності, у т. ч. 1,8 тис. винаходів (майже 7 % від загальної кількості чинних патентів), 2,4 тис. корисних моделей (6 %), 393 промислові зразки (4 %). Відтак, більшість захищених охоронними документами об'єктів патентного права у виробництві не використовуються і припиняють свій життєвий цикл одразу після розробки і отримання правової охорони. Однією з головних проблем розвитку комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності є застаріла система діяльності наукових установ, за якої технології створювалися без відповідності ринковим потребам. Як наслідок, новостворені об'єкти інтелектуальної власності не знаходять свого подальшого комерційного застосування.

---

¹ Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2017 році: аналітична довідка / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша та ін. –К.: УкрІНТЕІ, 2018. – 98 с.

3. Активна «патентна міграція». Несанкціонований відтік винаходів, так звана «патентна міграція» з України зростає. Значна частина потенційно значимих винаходів, отриманих українськими винахідниками, заявляються напряму в патентні відомства іноземних країн без подання попередньо заявки в патентне відомство України. Із загальної кількості патентів на винаходи понад 20 % видано на ім'я іноземних власників, з них 76,5 % – за заявками, поданими в Україні за процедурою РСТ, що свідчить про несанкціонований вплив винаходів. Рівень «патентної міграції» становить 10-12 % щорічного обсягу патентування, причому найактивнішими секторами «патентної міграції» залишаються виробництво медичних препаратів, ІТ-технології (системи та обладнання), фармакологія. Розширюється й географія міграції: Російська Федерація (51 %), США (11 %), Південна Корея (9 %), Тайвань (3 %), Німеччина (2 %) ².

4. Нераціональна структура поданих заявок і отриманих прав на інтелектуальну власність. У 2002-2017 рр. загальна кількість заявок від національних заявників майже стабільно зростала – за весь період темпи приросту склали майже 3 рази, у 2017 р. порівняно з 2016 р. – 100 %. При цьому, це зростання до 2010 р. відбувалося переважно за рахунок збільшення заявок на корисні моделі, а впродовж останніх років – за рахунок збільшення заявок на промислові зразки і знаки для товарів і послуг. Тоді як зафіксовано різке зниження активності національних заявників на винаходи – найбільш цінної інтелектуальної власності. Так, за період 2010-2017 рр. тільки у 2011, 2013 та 2017 рр. кількість заявок на винаходи зростала. Як наслідок, частка поданих заявок у 2017 р. становила 5,7 % (проти 11,9 % у 2002 р.), а на знаки для товарів і послуг – 66,1 %. Кількість отриманих патентів на винаходи у загальній кількості отриманих охоронних документів стабільно знижувалася і у 2017 р. становила лише 5,0 %.

---

² Чижевський Б., Шевченко М. Національна інноваційна система України: проблеми та перешкоди для розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian_science/article/16078.6.2.028.pdf.

5. Існування значного тіньового сектору ринку інтелектуальної власності. Особливо критичною для України є проблема «комп'ютерного піратства». За аналітичними даними міжнародної асоціації BSA, рівень використання неліцензійного програмного забезпечення в Україні у 2016 р. становив 82 %, що є одним із найвищих в Європі, а втрати національної економіки від комп'ютерного піратства складають понад 400 млн дол. США на рік. При цьому, Україна не виділяє коштів на легалізацію піратського програмного забезпечення. За оцінками Microsoft, близько 85 % програмних продуктів корпорації, що використовуються в українських державних установах, – неліцензійні. Ця цифра розходиться з оцінками Державної служби інтелектуальної власності України, згідно з якими рівень «комп'ютерного піратства» в державних органах влади складає близько 35 %.

6. Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі об'єктами інтелектуальної власності. Середній обсяг експорту роялті та інших послуг, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності, протягом 2011-2014 рр. становив 97,4 млн дол. США, у 2015-2017 рр. знизився до 36,1 млн дол. США. Тоді як імпорт роялті та інших послуг, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності, становив у середньому за 2011-2017 рр. 448,8 млн грн. У результаті цього сальдо експорту-імпорту роялті та інших послуг, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності, було від'ємним протягом 2011-2017 рр. Найвища частка у загальному обсязі експорту об'єктів інтелектуальної власності належить послугам із передачі франшизи та знаків на використання торговельної марки (майже 50 % експорту роялті та інших послуг, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності), на другому місці – послуги із ліцензійної діяльності – майже 32 %. Отже, українські винахідники все більше розробляють і патентують менш якісні види інтелектуальної власності – знаки для товарів і послуг внаслідок значно меншої вартості отримання патентів на них.

Основними причинами погіршення системи охорони інтелектуальної власності суб'єктів реального сектору економіки України є наступні.

1. Низька ефективність державного регулювання захисту прав інтелектуальної власності. В Україні досі залишається не сформованим ринок інтелектуальної власності, про що свідчать відсутність реальних даних про його місткість, обсяги попиту і пропозиції, майданчики купівлі-продажу прав, неконтрольована «патентна міграція». Це пов'язано передусім із недостатністю нормативно-правового регулювання аспектів обігу прав на об'єкти інтелектуальної власності, їх оцінки, відсутністю ефективних механізмів обліку та впровадження у виробництво результатів інтелектуальної діяльності, складністю та довготривалістю процедури розгляду заявок на отримання охоронних документів (терміни розгляду заявок становлять від 12 до 17 місяців), відсутністю методичного апарату визначення розміру шкоди, заподіяної порушенням прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Така ситуація погіршує патенту захищеність об'єктів інтелектуальної власності, а також посилює можливість відтоку фахівців вищої кваліфікації до держав, де ринок інтелектуальної власності більш розвинутий, а рівень захисту прав – значно вищий, кращими є можливості комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

2. Постійні структурні реорганізації державного органу з питань інтелектуальної власності й зміни його відомчої підпорядкованості. Існуюча система органів державного регулювання характеризується складністю організаційної структури управління сферою інтелектуальної власності, яка містить значну кількість інституцій, які конкурують між собою в умовах обмежених ресурсів та дублюють організаційні функції (державні підприємства «Український інститут інтелектуальної власності», «Інтелзахист», державна організація «Українське агентство з авторських та суміжних прав»). З 2017 р. Державна служба інтелектуальної власності України припинила виконувати функції з реалізації державної політики у

сфері інтелектуальної власності: діяльність, пов'язану з їх виконанням, покладено на Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Крім того, при Кабінетові Міністрів України створено Раду з питань інтелектуальної власності, яка здійснюватиме координацію процесів щодо функціонування і розвитку системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні. Більше того, вертикаль системи державного управління розвитком вітчизняної сфери інтелектуальної власності не вибудована на регіональному та місцевому рівні. У вересні 2017 р. розпочалася робота над створенням єдиного спеціалізованого судового органу – Вищого суду з питань інтелектуальної власності, покликаною покращити ефективність системи захисту прав, що є позитивним кроком на шляху розгляду спорів щодо об'єктів інтелектуальної власності за правилами різного судочинства. Проте повноцінна робота суду до цього часу так і не розпочалася.

3. Низький попит на об'єкти інтелектуальної власності на внутрішньому ринку. У зв'язку з низьким рівнем конкуренції на внутрішньому ринку, що зумовлено монополізацією більшості галузей реального сектору економіки та обмеженими фінансовими можливостями учасників на внутрішньому ринку, вітчизняні суб'єкти реального сектору економіки не зацікавлені у впровадженні об'єктів інтелектуальної власності у виробничу діяльність. Йдеться передусім про галузі паливно-енергетичного комплексу, транспорту та зв'язку, хімічної та фармацевтичної промисловості. Така ситуація узалежнює галузь від діяльності підприємств-монополіста, зокрема, у сфері інтелектуальної власності, та знижує рівень впровадження об'єктів інтелектуальної власності у монополізованих галузях національної економіки. Так, у 2017 р. відбулося чергове скорочення кількості підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, на 9 % порівняно з 2016 р., що відбулося внаслідок значного скорочення кількості таких підприємств у: середньо-високотехнологічному секторі (на 18 % порівняно з 2015 р.), середньо-низькотехнологічному секторі (на 7 % порівняно з 2015 р.).

Найбільша кількість підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, зосереджена у низько-технологічному секторі – 350 одиниць.

4. Несформованість системи економічних стимулів щодо впровадження інтелектуальних ресурсів у виробничих процесах суб'єктів реального сектору економіки. Так, Законом України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV було передбачено такі механізми як: особливе оподаткування об'єктів інноваційної діяльності (сплата ПДВ, податку на прибуток суб'єктами інноваційної діяльності та земельного податку у розмірі 50 % діючої ставки оподаткування); застосування прискореної амортизації із 20-відсотковою ставкою для основних фондів групи 3; звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ при ввезенні в Україну сировини, устаткування, обладнання, комплектуючих та інших товарів, які не виробляються в Україні, необхідних для виконання пріоритетного інноваційного проекту. Проте ці статті законодавчого акту було виключено, і не розроблено альтернативних інструментів стимулювання впровадження інтелектуальних ресурсів у виробничих процесах суб'єктів реального сектору економіки.

5. Слабкість фінансово-інвестиційних механізмів стимулювання розвитку сфери інтелектуальної власності. Основним джерелом фінансування створення об'єктів інтелектуальної власності у промисловості є власні кошти підприємств, переважання яких серед інших джерел фінансування досліджуваної сфери зумовлене недостатньо чітким та складним процесом залучення фінансових ресурсів через несприятливий інвестиційний клімат, нерозвиненість венчурного фінансування інноваційної діяльності тощо. Так, інвестиції у нематеріальні активи в Україні у 2017 р. становили лише 3,7 % (16422 млн грн) усіх капітальних інвестицій, з них: програмне забезпечення та бази даних – 1,8 % (8196,4 млн грн) та права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії – 1,3 % (5717,7 млн грн). Водночас венчурні фонди практично не вкладають кошти у об'єкти інтелектуальної власності реального

сектору економіки, а переважно реалізують середньоризикові та короткострокові проекти, що є наслідком дії низки системних внутрішніх чинників, які посилюються в період політико-економічної нестабільності в Україні: стагнація фондового ринку, дестабілізація сфери інститутів спільного інвестування та переведення їх на загальну систему оподаткування, що суперечить світовій практиці та нівелює мотивацію до інвестування в сферу інтелектуальної власності та національну економіку в цілому через інвестиційні фонди.

6. Несформованість інфраструктурних елементів системи охорони інтелектуальної власності. В Україні зберігається глибокий розрив між освітньо-науковою сферою та реальним сектором економіки, функціонують лише окремі елементи інноваційної інфраструктури, які здатні налагодити замкнутий цикл виробництва інформаційних технологій – від генерування ідей до її комерціалізації. Ключовими партнерами вітчизняних суб'єктів реального сектору економіки залишаються насамперед постачальники обладнання, матеріалів та компонентів, частка яких становить 19,6 %, а також клієнти або споживачі підприємницького сектору (9,3 %), тоді як співробітництво з науково-дослідними інститутами та освітніми установами залишається нерозвинутим – партнерські відносини з ними підтримують лише 4,7 % та 2,6 % підприємств відповідно. Водночас в Україні так і не створені потужні центри комерціалізації інтелектуальної власності при вищих навчальних закладах та наукових установах, спеціалізовані інформаційні ресурси (веб-портали), які здатні забезпечувати підвищення обізнаності суб'єктів реального сектору економіки про інтелектуальну власність, її переваги і можливості.

В цілях удосконалення системи охорони інтелектуальної власності суб'єктів реального сектору економіки України органам державного управління необхідно першочергово впровадити засоби за наступними напрямками.

1. Створення інституційно-правових умов розвитку системи охорони інтелектуальної власності суб'єктів реального сектору економіки України в частині приведення національного законодавства до положень законодавства Європейського Союзу. Для цього Верховній Раді України, Міністерству економічного розвитку та торгівлі України необхідно:

- прийняти Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань авторського права і суміжних прав» (реєстр. № 7539 від 01.02.2018 р.), а також Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів та корисних моделей» (реєстр. № 7538 від 01.02.2018 р.), що забезпечить досягнення європейського рівня охорони прав інтелектуальної власності на винаходи і корисні моделі, посилення охорони та захисту прав та інтересів суб'єктів авторського права і суміжних прав, стимулювання винахідницької діяльності в Україні, виконання зобов'язань, взятих Україною відповідно до Угоди про асоціацію в частині імплементації в національне законодавство положень Угоди про асоціацію та актів ЄС у сфері охорони прав на винаходи і корисні моделі;

- внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення контролю та підвищення відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, у тому числі збільшення грошових штрафів, шляхом покращення координації дій правоохоронних і контролюючих органів щодо боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності та створення спеціального контрольно-ревізійного органу стосовно боротьби з «тінізацією» обігу об'єктів інтелектуальної власності.

Міністерству економічного розвитку та торгівлі України:

- посилити охорону майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності суб'єктів реального сектору економіки шляхом запровадження ефективних механізмів обліку та впровадження у виробництво результатів інтелектуальної діяльності, спрощення процедур розгляду заявок на отримання охоронних

документів на об'єкти інтелектуальної власності, розширення методичного апарату визначення розміру шкоди, завданої порушенням прав на об'єкти права інтелектуальної власності, розробки програми захисту патентних прав і ноу-хау через звернення до спеціалізованих («патентних») судів.

2. Фінансове стимулювання створення та використання об'єктів інтелектуальної власності. Для цього Міністерству економічного розвитку та торгівлі України та Міністерству фінансів України необхідно:

- впровадити механізми надання бюджетно-грантової підтримки суб'єктам реального сектору економіки щодо створення і подальшого використання (комерціалізації) винаходів, розробок, корисних моделей та інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності на конкурсних засадах, які відповідають Постанові Кабінету Міністрів України «Про деякі питання визначення середньострокових напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2017-2021 роки» від 28.12.2016 р. № 1056;

- внести зміни до Податкового кодексу України щодо стимулювання інноваційної діяльності суб'єктів реального сектору економіки шляхом запровадження інвестиційних податкових кредитів через відтермінування сплати податку з нарахуванням складних відсотків за користування цими коштами за умов їх спрямування у інноваційні проекти; щодо застосування норм прискореної амортизації для новітнього обладнання та комплектуючих до нього при використанні в процесі реалізації інноваційних проектів;

- внести зміни до Митного кодексу України щодо звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ при ввезенні в Україну устаткування, обладнання, комплектуючих та інших товарів, які не виробляються в Україні, але необхідні для виробництва інноваційної продукції, одночасно передбачивши штрафні санкції за нецільове використання такого імпорту.

Міністерству економічного розвитку та торгівлі України та Національному банку України:

- розробити Програму розвитку банківського кредитування інноваційної діяльності суб'єктів реального сектору економіки, в межах якої необхідно

передбачити преференції (зниження ставки податку на прибуток комерційних банків у разі спрямування ресурсів на довгострокове кредитування інноваційних проектів, створення системи гарантування кредитів комерційних банків, які надаються для реалізації інвестиційних проектів з розробки та впровадження об'єктів інтелектуальної власності, зниження норми резервування для банків, які здійснюють кредитування інноваційних проектів) та гарантійні механізми на зразок державного страхування кредитів для банків, які вкладають кошти в сферу інтелектуальної власності.

3. Створення ефективної системи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, яка забезпечуватиме зв'язок між наукою та реальним сектором економіки. Для цього Міністерству економічного розвитку та торгівлі України, обласним та районним державним адміністраціям необхідно:

- ініціювати створення на регіональному рівні центрів координації результатів вітчизняних наукових досліджень та розробок з метою забезпечення послідовності та ефективності реалізації всіх стадій інноваційного процесу від НДДКР до комерціалізації та виводу на ринок нової продукції з високою доданою вартістю;

- здійснювати проведення патентно-кон'юнктурних та маркетингових досліджень на внутрішньому та зовнішньому ринках інтелектуальних та науково-технічних ресурсів з метою визначення перспективних сфер науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у виробництві потенційної конкурентної продукції та передбачення майбутнього споживчого попиту на таку продукцію;

- проведення активної інформаційно-роз'яснювальної роботи, спрямованої на популяризацію придбання, створення і комерціалізацію суб'єктами господарювання об'єктів інтелектуальної власності, а також забезпечення широкого доступу громадськості до інформації, пов'язаної з набуттям прав на об'єкти інтелектуальної власності через створення інформаційної бази даних на національному та регіональному рівні.

4. Зміцнення інфраструктурного інструменту розвитку системи охорони інтелектуальної власності суб'єктів реального сектору економіки. Для цього Міністерству економічного розвитку та торгівлі України, обласним та районним державним адміністраціям необхідно:

- забезпечити розвиток регіональної інноваційної інфраструктури інтеграції науково-дослідної та виробничої діяльності (технопарків, індустріальних парків, високотехнологічних інноваційних підприємств, венчурних фондів, центрів трансферу технологій та ін.), яка включає весь інноваційний ланцюг від розвитку фундаментальної наукової ідеї до впровадження об'єктів інтелектуальної власності у виробництво та їх дистрибуції на зовнішніх та внутрішніх ринках. При цьому доцільно передбачити для суб'єктів інноваційної інфраструктури звільнення від сплати місцевих податків впродовж кількох перших років або всього терміну функціонування суб'єктів інноваційної інфраструктури;

- ініціювати створення «майданчиків» співпраці науково-дослідних установ, суб'єктів реального сектору економік, інвесторів, фінансово-кредитних інституцій в цілях налагодження взаємодії всіх стадій інноваційного циклу, зокрема, створення і комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, впровадження інновацій та передових технологій.

Волошин В. І., Шехлович А. М.
Регіональний філіал НІСД в м. Львові
Національний інститут стратегічних досліджень,
грудень 2018 р.